

Kısaca Konu Başlıkları gizle

- 1 Normal Dışı Davranış Türleri
 - 1.1 a. Duygu Durum Bozuklukları
 - 1.2 b. Psikosomatik Bozukluklar
 - 1.3 c. Kaygı bozuklukları
 - 1.4 ç. Alkol ve Uyuşturucu Bağımlılığı
 - 1.5 d. Kişilik Bozuklukları
 - 1.6 e. Şizofren

Normal Dışı Davranış Türleri

Ruh hastalıkları normal dışı **davranış** türleri arasında akıl hastalıkları olarak bilinir ve birbirinden farklı belirtilerle ortaya çıkarlar. Önceleri hafif sonra gittikçe şiddeti artan belirtiler bireyin günlük hayatını sürdüremeyecek derecede ağır, kronik durumlara kadar varır.

Normal dışı davranış türlerinden başlıcaları şunlardır:

a. Duygu Durum Bozuklukları

Bu türden hastalıklarda temel bozukluğun bireylerin duygulanımlarında olduğu kabul edilir. Bipolar bozukluk ya da manik depresif bozukluk olarak da bilinen iki uçlu duygu durum bozukluğu bireyin yaşadığı iki uç durumdan her birini kısa ya da uzun dönemler hâlinde yaşayıp bunlara savrulmasıdır.

Birey uçlardan biri olan taşkınlık (mani) durumunda çok canlı, neşeli ve kendisini güçlü ya da öfkeli, saldırgan, utanmaz hisseder. Diğer uç olan çöküntü (**depresyon**) hâlinde ise birey kendini içine kapanık, donuk, kötümser, üzgün ve güçsüz hisseder.

b. Psikosomatik Bozukluklar

Psikosomatik kavramının etimolojik incelemesi yapıldığında psiko, ruh; soma, beden anlamına gelir. Bundan dolayı bedenin rahatsız olması hâli ile ruhun rahatsız olması hâli birbirini etkiler.

Ortada somut viral ya da mikrobik bir hastalık olmadığı halde psikolojik birikim sebebiyle rahatsız olan birey, bedeninde oluşan mide yanması, bağırsak rahatsızlıkları, ülser, çeşitli organlarda ağrılar vb. hastalıklar gibi rahatsızlıklar yaşayabilir.

Psikosomatik rahatsızlıklar olarak da bilinen somatoform rahatsızlıklarda hasta olduğunu düşünen birey, fiziksel ve organik nedene bağlı rahatsızlıkların verdiği hisleri yaşar. Ancak gerçekten yaşadığı hisse kaynaklık edecek organik bir sebep yoktur.

c. Kaygı bozuklukları

Kaynağı bilinmeyen, fakat kişide ciddi olarak rahatsız edici endişeler uyandıran, korku türü duyguların yaşanması hâlidir. Birey kendine karşı güvensizdir; bu nedenle yetersizlik hisseder.

Bu tabloya gerilim, üzüntü ve kaygı eşlik eder. Kaygı durumu yükseldiğinde ise bireylerde

yüzün solukluğu, ellerin soğukluğu, aşırı terleme gibi bedensel tepkiler gözlenir. Ayrıca çarpıntı ve nefes alma güçlüğü şeklinde yakınmalar görülür.

Panik atak kaygı bozukluklarının en sık görülen türlerinden biridir. Panik atak, anlaşılır bir sebep olmaksızın kişide çok kötü olaylar yaşanabileceği beklentisinin yol açtığı olumsuz **duygular**, ölüm korkusu, ağız kuruluğu, kalp çarpıntısı gibi belirtilerle kendini gösterir. Kaygı bozukluklarının yaygın olarak görüldüğü bir başka tür de fobidir.

Fobi, kişinin yaşamış olduğu gerçek olmayan korkulardır. Birey yaşadığı korkunun mantıksal bir sebebi olmadığını bildiği hâlde bundan kaçınamaz.

Takıntı- kaçıntı (obsesif- kompulsif), sıkça yaşanan kaygı bozukluklarından biridir. Bireyin düşüncelerinde oluşan ve bir türlü iradesinin hakim olamadığı; yapmak zorunda olduğu davranışlardır. Örneğin kapıyı kapadığı hâlde dönüp tekrar kontrol etmesi, yanan ocağın sönmüş olduğunu bilmesine rağmen sürekli kontrol etmesi vb. kaçınmadığı ve takıntı hâline getirdiği davranışlardır.

ç. Alkol ve Uyuşturucu Bağımlılığı

Alkol ve uyuşturucu her ikisi de **madde** bağımlılığıdır. Bireylerin sosyal yaşamdan kopmasına yol açan, onları bedensel ve ruhsal bakımdan çöküntüye sürükleyen, aşırı zararları olan bir bağımlılıktır.

Alkol ve uyuşturucu türü madde bağımlılıklarında sürekli doz artırımını gerekeceğinden kişinin akıl, ruh ve beden sağlığı bozulur; geri dönüşümü oldukça zor rahatsızlıklar yaşanır.

d. Kişilik Bozuklukları

Bireyin ergen dönemiyle başlayan ve yaşamı boyunca sürebilen bozukluktur. Kişi kendisini vazgeçilmez biçimde ve çok önemli buluyor, kendisini aşırı derecede beğeniyor ve insanların da bunları görmesi, kabul etmesi için birçok şeyi yapıyorsa narsist **kişilik** bozukluğu vardır.

Kişi, kendi başına karar veremeyip başkalarına bağımlı olarak yaşıyorsa bağımlı kişilik bozukluğu vardır. Bunların dışında önemli bir bozukluk da anti sosyal kişilik bozukluğudur. Toplum tarafından psikopat olarak adlandırılan, yasa ve kurallara aldırmayan ve onları ihlal eden; suç işleyen, sinirli, saldırgan ve verdiği zararlardan dolayı pişmanlık duymayan kişiliktir.

e. Şizofren

Çift ya da daha fazla kişilik olarak da bilinen duygu ve düşünce bozukluğudur. Kişi gerçeklerden kopuk, kendisinin ürettiği hayal dünyasında toplumla ilişkisini kesmiş olarak yaşamını sürdürür.

Tedavi edilmediklerinde sanrı ve hezeyanların etkisiyle oluşan paranoyakça düşüncelerle yakınlarına ve başkalarına zarar verebilirler. Ancak tedavi edildiklerinde sakinleşebilir ve sosyal alanda yaşamlarını sürdürebilirler.

Kaynak:12.Sınıf Psikoloji Ders Kitabı (PDF)

Psikoloji Bilimi Ders Notları

Sağlık Konuları